Notitie

Contactpersoon	Vincent Sanders
Datum	11 april 2022
Kenmerk	N004-1280309VSX-V02-evm-NL

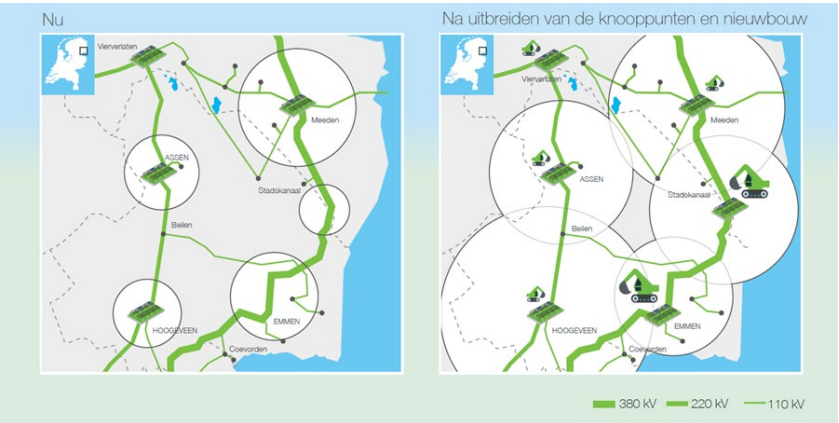
Resultaten inventarisatie nesten en boomholtes voor aanleg hoogspanningsstation Veenoord-Boerdijk

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

TenneT werkt samen met de regionale netbeheerder Enexis aan het versterken van het elektriciteitsnet in Drenthe en Groningen. Dat is nodig om de energietransitie mogelijk te maken en het sterk stijgende aanbod van duurzame elektriciteitsproductie, zoals zonne- en windenergie mogelijk te maken. Bovendien wordt op termijn een groei naar de vraag naar elektriciteit verwacht. De versterking van het netwerk vindt onder meer plaats door nieuwe 380/110/20 kV en 220/110/20 kV hoog- en middenspanningsstations te bouwen en bestaande hoogspanningsstations uit te breiden. De verschillende deelprojecten in Drenthe en Groningen vallen onder de 'Netversterking Noord-Oost Nederland' (NNON). De geplande uitbreidingen zijn in de onderstaande afbeelding schematisch weergegeven.

Voorafgaand aan dit onderzoek is in opdracht van TenneT een locatiestudie uitgevoerd. Op basis hiervan is de locatie Veenoord-Boerdijk, in de gemeente Emmen, als voorkeurslocatie geselecteerd.

Figuur 1.1 Geplande uitbreidingen in Noordoost Nederland van TenneT en Enexis

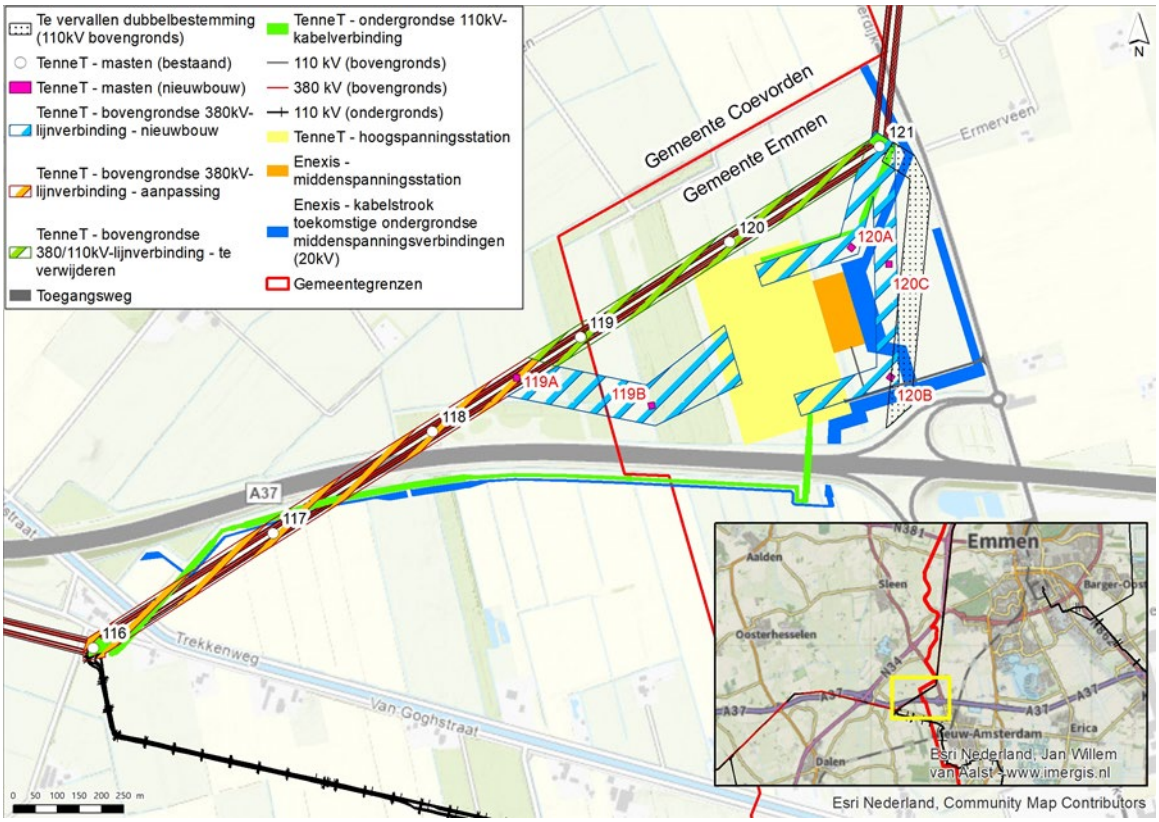
1.2 Voornemen

TenneT en Enexis gaan gezamenlijk het nieuwe 380/110/20kV-hoogspanningsstation 'Veenoord-Boerdijk' realiseren in het zuidoosten van Drenthe om overbelasting van het 110kV-hoogspanningsnet in de regio te voorkomen. Overbelasting wordt voorkomen door met het nieuwe station te zorgen voor:

- Een koppeling tussen het hoogspanningsnet en verschillende hoogspanningssterktes (110 kV en 380 kV)
- Nieuwe aansluitpunten voor duurzame initiatieven. Naast het station van TenneT komt een middenspanningsstation (20 kV) van de regionale netbeheerder Enexis. Het grootste deel van de duurzame initiatieven wordt aangesloten op het laag- en middenspanningsnet van Enexis. Via het nieuw te realiseren middenspanningsstation komt de energie op het hoogspanningsnet (110 kV- en 380 kV), waar het verder wordt getransporteerd

Het projectgebied ligt ten noorden van de A37 bij afrit 4 en sluit aan op het bedrijvenpark De Tweeling. De toekomstige stationslocatie ligt ten noordwesten van Veenoord en ten zuidwesten van Emmen, in de gemeente Emmen. De bijbehorende verbindingen komen deels in de gemeente Coevorden te liggen.

Het nieuwe hoogspanningsstation wordt gerealiseerd naast de bestaande gecombineerde TenneT 380/110kV-hoogspanningsverbinding van Meeden naar Zwolle.

Figuur 1.2 Vlekkenplan locatie Veenoord-Boerdijk (november 2021)

In afbeelding 1.2 is het vlekkenplan voor het toekomstig hoogspanningsstation weergegeven. Naast ruimte voor het hoogspanningsstation is ruimte gereserveerd voor de aansluiting op de bestaande verbinding Zwolle-Meeden.

1.3 Doel en scope

Het doel van het project is het realiseren van:

- Realisatie nieuwbouw hoogspanningstation Veenoord-Boerdijk - TenneT (VOB 380 / 110 kV)
- Realisatie nieuwbouw station Enexis (20 kV)
- Toegangsweg naar de nieuwe stations
- Verwijdering mast 119 en 120
- Aanpassing mast 116, 117, 118 en 121
- Realisatie van ondergrondse 110 kV kabels tussen mast 116 en 121 naar het station VOB
- Realisatie van 5 nieuwe masten (119A, 119B, 120A, 120B en 120C) voor de aansluiting van VOB380 op de 380 kV bovengrondse lijnverbinding
- Realisatie van een moflocatie bij mast 116 en een opstijgpunt bij mast 121
- Reconstructie bestaande 380 kV lijnverbinding
- Verwijdering van de bestaande 110 kV lijnverbinding
- Tijdelijke bovengrondse 380 kV lijnverbinding tijdens de bouwfase met 8 tijdelijke mastlocaties
- Reservering toekomstige kabelstroken voor Enexis (20 kV)

Daarnaast zijn er bouwwegen, lierplaatsen, werkstroken en enkele gebieden voor tijdelijke opslag tijdens de bouwfase gereserveerd.

Om bovenstaande planologisch mogelijk te maken, worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Opstellen van een m.e.r.-aanmeldingsnotitie voor het project
- Bestemmingsplanherziening (in de gemeenten Emmen en Coevorden)
- Uitvoeren benodigde bureau- en veldonderzoeken voor de bestemmingsplanherzieningen, noodzakelijke vergunningen en m.e.r.-aanmeldingsnotitie

TAUW heeft in een quickscan het voornemen aan de Wet natuurbescherming getoetst (TAUW, 2021). Tijdens het veldbezoek voor de quickscan kon geen volledige beoordeling gedaan worden over aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde vogelnesten, eekhoornnesten en boomholtes die geschikt zijn voor boommarter en vleermuizen.

Op maandag 10 januari 2022 heeft TAUW het gebied opnieuw beoordeeld op bovenstaande onderwerpen. Het gebied was beter te beoordelen dan tijdens het veldbezoek voor de quickscan. Er was namelijk geen blad meer aan de bomen, waardoor bomen volledig geïnspecteerd konden worden.

Deze notitie doet verslag van de onderzoeksresultaten en beschrijft of er vervolgstappen ondernomen moeten worden.

2 Methode

2.1 Nesten

Alle bosschages en hoogspanningsmasten in het plangebied zijn te voet geïnspecteerd op aanwezigheid van nesten. Figuur 2.1 geeft het onderzoeksgebied weer. Tijdens de inventarisatie is gebruik gemaakt van een verrekijker om eventueel aanwezige nesten te beoordelen. Hierbij is alleen gezocht naar jaarrond beschermde vogelnesten en eekhoornnesten. Deze soort(groep)en zijn in de quickscan (TAUW, 2021) niet uitgesloten.

Dit houdt in dat alleen middelgrote tot grote nesten zijn geïnventariseerd. Kleine nesten (bijvoorbeeld merelnesten) zijn niet genoteerd, omdat deze niet geschikt zijn voor bovengenoemde soorten. Wanneer een middelgroot tot groot nest is aangetroffen is de locatie genoteerd en voor welke soorten het nest mogelijk geschikt is. Aangetroffen nesten zijn daarnaast ook beoordeeld op de vorm en aanwezigheid van bladeren, om te bepalen of het een eekhoornnest betreft.

Figuur 2.1 Zoekgebied nesten

2.2 Boomholtes

Voor het onderzoek naar boomholtes is min of meer dezelfde methode toegepast als de inventarisatie naar nesten. Het onderzoek vond te voet en met een verrekijker plaats. Alle locaties waar bomen gekapt worden zijn geïnventariseerd op boomholtes die geschikt zijn voor boommarter, eekhoorn en vleermuizen.

Zo is er onder andere gelet op oude spechtenholen, inrottingsgaten, ingescheurde takken. Om de te kappen bomen is een bufferzone van 20 meter gehanteerd. Hierdoor kunnen in een latere onderzoeksfase indirecte effecten bepaald worden. Het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Onderzoeksgebied voor boomholtes die gebruikt kunnen worden door vleermuizen, eekhoorn en boommarter

3 Resultaten

3.1 Nesten

In totaal zijn er zes nesten aangetroffen die geschikt zijn als jaarrond beschermd vogelnest. Vijf nesten bevinden zich in bomen, één nest is in een hoogspanningsmast aangetroffen. In figuur 3.1 zijn de locaties van de nesten weergegeven. In tabel 3.1 is weergegeven voor welke soorten de nesten geschikt zijn. Vanwege de geringe grootte van de nesten zijn wespendief, havik en ooievaar uitgesloten. Eekhoornnesten zijn ook niet aangetroffen.

Figuur 3.1 Locaties van aangetroffen nesten weergegeven op kaart

Tabel 3.1 Weergave van geschiktheid per aangetroffen nest (zie figuur 3.1 voor de locaties op kaart)

Nestnummer	Geschikt voor soorten
1	Buizerd, sperwer, boomvalk en ransuil
2	Buizerd, sperwer, boomvalk en ransuil
3	Buizerd, sperwer, boomvalk en ransuil
4	Buizerd (reeds aangetoond tijdens quickscan)
5	Buizerd, sperwer, boomvalk en ransuil
6	Buizerd, boomvalk, slechtvalk

3.2 Boomholtes

In alle onderzochte bospercelen zijn bomen aangetroffen met boomholtes. Zo zijn er op veel plaatsen holtes ter grootte van spechtengaten aangetroffen. Verspreid over het onderzoeksgebied zijn diverse afgestorven takken met kleinere holtes.

In figuur 3.2 zijn de locaties van de boomholtes op kaart globaal weergegeven. Omdat er dermate veel holtes zijn waargenomen en deze verspreid liggen over de bosschages zijn ze niet exact ingetekend. Op één locatie is een hogere concentratie van boomholtes in oude wilgen en populieren aangetroffen. Deze locatie is wel als extra vlak ingetekend.

De boomholtes kunnen gebruikt worden door boommarter, eekhoorn en vleermuizen, omdat een gedeelte is ingerot en hierdoor voldoende ruimte aanwezig is voor eventuele verblijfplaatsen.

Figuur 3.2 Bosschages met geschikte boomholtes voor boommarter, eekhoorn en vleermuizen op kaart weergegeven

4 Vervolgstappen

4.1 Nesten

Voor buizerd, sperwer, boomvalk, slechtvalk en ransuil dient nader ecologisch onderzoek plaats te vinden. Het onderzoek dient antwoord te geven op de vraag welke nesten bezet zijn en door welke soorten.

Het onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens geldende protocollen en richtlijnen. Samengevat komt het neer op 7 veldbezoeken verspreidt over de periode maart – augustus voor de soorten buizerd, sperwer en boomvalk. Daarnaast zijn in de periode 20 februari – 20 juli drie veldbezoeken in de avond nodig voor ransuil.

Aan de hand van de onderzoeksresultaten kan een effectbeoordeling van de beoogde ontwikkeling gemaakt worden.

4.2 Boomholtes

Voor boommarter en vleermuizen dient nader ecologisch onderzoek plaats te vinden. Het onderzoek dient antwoord te geven op de vraag of er beschermde functies van boommarter en vleermuizen aanwezig zijn.

Het onderzoek naar boommarter dient te worden uitgevoerd volgens algemeen geaccepteerde richtlijnen. Het onderzoek vindt plaats met meerdere cameravallen, gedurende een periode van zes weken in april – juni. Tijdens dit onderzoek kan ook zekerheid verkregen worden of eekhoorn aan- of afwezig is in het plangebied.

Het onderzoek naar verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen) van vleermuizen in bomen dient te worden uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021. Gedurende vier avonden in de periode juni – 15 september dient onderzoek plaats te vinden om verblijfplaatsen aan te tonen of uit te sluiten. Het onderzoek naar verblijfplaatsen kan (mogelijk) gecombineerd worden met het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebied.

5 Literatuur

TAUW (V. Sanders), 2021. Quickscan Hoogspanningsstation Veenoord-Boerdijk. Rapportage met kenmerk R004-1280309VSX-V04-hgm-NL.

Vleermuisprotocol 2021